

gnements ou déclarations de témoins) qui ne pourront être divulguées qu'après que l'autorité de concurrence ait clos sa procédure ;

- une décision finale d'une autorité nationale de concurrence constatant une infraction constituera automatiquement la preuve devant les juridictions du même Etat de l'existence de l'infraction. Les décisions d'infraction rendues dans d'autres Etats membres valent uniquement comme une preuve *prima facie* de l'infraction ;
- la directive introduit une présomption réfragable que les cartels causent un préjudice.

La directive contient également des principes relatifs à la responsabilité (responsabilité solidaire de chaque participant à l'infraction du préjudice subi dans son intégralité avec des exceptions pour les demandeurs de clémence et les PME), à la répercussion du surcoût (« passing-on »), aux règlements consensuels entre parties ou encore au délai de prescription des actions en dommages et intérêts (qui doit être au minimum de cinq ans et ne peut commencer à courir avant que l'infraction ait cessé).

Les mesures devant être prises par les Etats membres pour transposer la directive (endéans les deux ans de son entrée en vigueur) ne s'appliqueront pas aux actions en dommages et intérêts introduites devant un juge national avant l'entrée en vigueur de la directive. La directive entrera en vigueur 20 jours après sa publication au *Journal Officiel* (à la date de rédaction, cette publication n'avait pas encore eu lieu).

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Justitie van de Europese Unie 5 juni 2014

Kone, Otis, Schindler & ThyssenKrupp / OBB

Zaak: C-557/12

MEDEDINGING

Europees mededingingsrecht – Horizontale overeenkomsten – Schadevorderingen

CONCURRENCE

Droit européen de la concurrence – Accords horizontaux – Actions en dommages et intérêts

In 2007 bevond de Europese Commissie verschillende ondernemingen schuldig aan kartelafspraken met betrekking tot de installatie en het onderhoud van liften en roltrappen en legde hen een geldboete op van in totaal 992 miljoen euro.

OBB, een dochteronderneming van de Oostenrijkse spooroperator, vordert van de karteldeelnemers de vergoeding van de schade die zij zou hebben geleden als gevolg van het feit dat zij van derde concurrenten – die niet aan het kartel deelnamen –, liften en roltrappen heeft aangekocht voor een prijs die hoger is dan op een markt zonder kartelafspraken het geval zou zijn geweest.

De aan de basis van deze vordering liggende redenering is dat deze derde ondernemingen, in het zog van het kartel, hun prijzen aan het hogere prijsniveau zouden hebben aangepast. De Oostenrijkse rechter voor wie de schadevordering werd ingeleid vraagt het Hof van Justitie of het uitsluiten van de verhaalbaarheid van dergelijke schade verenigbaar is met het EU-recht.

Het Hof herinnert eraan dat eenieder vergoeding van de geleden schade kan vorderen wanneer er een causaal verband bestaat tussen die schade en een door artikel 101 VWEU verboden afspraak.

Het Hof wijst er verder op dat de marktprijs een van de belangrijkste gegevens is die door een onderneming in aanmerking wordt genomen om de prijs vast te stellen waartegen zij haar producten of diensten aanbiedt. Wanneer een kartel erin slaagt om een kunstmatig hoge prijs te handhaven, kan niet worden uitgesloten dat een concurrent die niet deelneemt aan het kartel ervoor kiest om de prijs die hij hanteert op een hoger niveau vast te leggen dan hij in normale mededingingsvoorwaarden (zonder kartel) zou hebben gedaan. Hieruit volgt, aldus het Hof, dat een afnemer van een onderneming die geen lid is van een kartel maar die door het kartel economisch in staat wordt gesteld om een hogere, afgeschermd prijs te handhaven, schade lijdt doordat hij een hogere koopprijs heeft moeten betalen dan zonder het kartel het geval zou zijn geweest. Kartelleden moeten weten dat dit een van de mogelijke gevolgen van een kartel is. Onder deze voorwaarden kan de benadeelde afnemer vergoeding van de geleden schade vorderen van de kartelleden, ook al heeft hij geen contractuele band met hen.

Gerecht van de Europese Unie 12 juni 2014

Intel / Europese Commissie

Zaak: T-286/09

MEDEDINGING

Europees mededingingsrecht – Machtspositie – Misbruiken – Exclusiviteitskortingen

CONCURRENCE

Droit européen de la concurrence – Position dominante – Abus – Rabais d'exclusivité

De Europese Commissie legde in 2009 een boete van 1,06 miljard euro op aan Intel, een Amerikaanse fabrikant van microprocessoren, wegens misbruik van machtspositie tussen 2002 en 2007 op de markt voor "x86 processoren". Dit is de zwaarste boete die ooit door de Commissie aan één enkele onderneming werd opgelegd voor een mededingingsinbreuk. Volgens de Commissie bestond het misbruik in het toepassen van een strategie om haar enige daadwerkelijke concurrent, AMD, van de markt te verdrijven, met name door (i) het toekennen van kortingen aan de vier voornaamste computerfabrikanten op voorwaarde dat zij (bijna) al hun x86-processoren bij Intel aankochten; (ii) betalingen aan